

ІМЕНЕМ ШЕВЧЕНКА

Здійснюється підготовка фахівців з п'яти спеціальностей: «Музичне мистецтво», «Дошкільна освіта», «Початкова освіта», «Соціальна педагогіка», «Корекційна освіта (логопедія)» та 8 додаткових спеціалізацій: «Вчитель іноземної мови у дошкільних закладах», «Вчитель англійської мови», «Вчитель інформатики», «Керівник хореографічного колективу дітей дошкільного віку», «Організатор фізичного виховання», «Вихователь логопедичних груп», «Організатор образотворчої діяльності дітей дошкільного віку», «Фахівець з соціально-правового захисту».

У розпорядженні студентів та викладачів — бібліотека, книжковий фонд якої становить 47448 примірників, фонд періодичних видань. Читачів обслуговує чотири читальних зали. Навчальний аудиторний фонд включає актову залу на 180 місць, 25 лекційних аудиторій, 42 класи для занять з музики, кабінети інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій, спортивну залу, зали для занять з ритміки та хореографії.

Коледж співпрацює з факультетами дошкільної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Національного педагогічного університету ім.М.Драгоманова, Південноукраїнського державного педагогічного університету ім.К.Д.Ушинського.

Придністровський державний університет імені Т. Г. Шевченка

Найбільший вищий навчальний заклад Придністров'я.

1930 року на базі Молдавського педагогічного технікуму було створено Інститут народної освіти в Тирасполі. 1933 року його переформовано на Молдавський педагогічний інститут з чотирирічним терміном навчання. 1939 року присвоєно ім'я українського поета Тараса Шевченка. У 1941—44 роках інститут евакуювали в Бугуруслан (Оренбурзька область, РРФСР). 28 листопада 1951 року його реформовано в Тираспольський державний педагогічний інститут ім. Тараса Шевченка.

1970 року Інститут нагороджено Почесною грамотою Президії Верховної Ради Молдавської РСР, 1974 року — занесено у Золоту книгу пошани МРСР, а 1980 року нагороджено орденом «Знак Пошани».

1990 року створено Тираспольський державно-корпоративний університет Придністровського регіону, а 1992 року його об'єднали із Інститутом ім. Шевченка, в результаті чого утворився Тираспольський

державно-корпоративний університет ім. Т.Шевченка. В липні 1997 року університет перейменовано на Придністровський державний університет ім. Т.Г.Шевченка.

Школа-ліцей ім. Тараса Шевченка (Білий Бір, Польща)

Українська школа-ліцей в невеличкому містечку Білий Бір на Балтійському узбережжі Польщі в місцях компактного проживання українців, переселених сюди з їх споконвічних земель під час операції «Вісла».

Заснована в 1958 році, а з 1961 року носить ім'я Тараса Шевченка. Стратегічна мета школи — реалізація навчальних програм, спрямованих на збереження національної ідентичності українців і культивування національних традицій поза межами школи серед вихідців з України. Конкретні завдання навчально-виховної роботи: вивчення історії, природи, географії, етнографії України як своєї історичної Батьківщини, формування і використання сучасного інформаційно-культурного матеріалу для організації контактів з громадянами

Великої України, виховання патріотичних почуттів нинішнього покоління українських емігрантів, популяризація українського фольклору.

Школи українознавства імені Тараса Шевченка в США

Українська суботня школа в столиці США Вашингтоні (заснована в 1967 році, навчаються більше 100 учнів) і українська суботня школа у місті Парма штату Огайо за місцем компактного проживання українців-мігрантів (створена під патронатом Українського Православного Собору св. Володимира в 1955 році). Завдання шкіл — навчати й виховувати молоде покоління українців в українських традиціях та поширювати знання української мови, літератури, культури, географії та історії з метою забезпечення зв'язку поколінь і передачі духовних, культурних та інтелектуальних надбань українського народу.

Наукове товариство імені Шевченка

Всесвітня українська академічна організація, багатопрофільна академія наук українського народу. Рушійна сила формування та розвитку української науки кінця XIX — першої половини XX ст.

Утворене 1873 року у Львові як Літературне товариство імені Т. Шевченка, у 1892 назву змінено на Наукове товариство ім. Т. Шевченка (своєрідна академія наук). Особливого розвитку досягло в період головування Михайла Грушевського (1897—1916). У 1920—30-х роках зазна-

вало переслідувань від польської влади, 1939 зліквідована радянською владою; відновлена 1947 року в Західній Європі та Сполучених Штатах Америки, де стала відомою як Shevchenko Scientific Society. З 1989 року організація знову діє на території України.

В українській історії перша суспільна установа, яка, сповідуючи Шевченкові ідеї служіння Україні, присвоїла собі його ім'я (початкова назва інституції — «Товариство ім. Шевченка»). Після першого етапу розвитку, пов'язаного з розбудовою видавничої літературної діяльності, Товариство за оновленням статуту, прийнятим у 1892, перетворюється в багатопрофільну академію наук — з пріоритетом до проблем українознавства.

В період перебудови і з наближенням розвалу СРСР (21 жовтня 1989р.) вчені Львова відновили діяльність НТШ як суспільного сектора української науки.

На даний час НТШ в Україні об'єднує понад 1400 вчених, які зосереджені в 6 секціях та 35 різнопрофільних комісіях, що надає Товариству універсальний академічний статус. Загальнодержавний характер Товариства забезпечує 15 територіальних осередків НТШ. Науковою серцевиною Товариства є корпус дійсних членів НТШ, до якого на новому етапі діяльності Товариства (від 1989 р.) обрано 125 вчених. Основним науковим форумом Товариства є березнева Наукова сесія НТШ тривалістю до одного місяця, в якій беруть участь до 500 науковців.

Головним серійним виданням Товариства є «Записки НТШ». Видано 25 томів «Записок НТШ» з різних проблем українознавчої гуманістики. Започатковані 1892 р. «Записки НТШ» наближаються неухильно до свого великого видавничого ювілею, яким стане випуск 250 тому, цього найпрестижнішого за всі часи українознавчого серійного збірника, який вивів на шлях наукової вічності його

довголітній редактор (1895—1913) Михайло Грушевський. Здобутки вчених у царині стислих наук публікуються в «Працях НТШ». Крім того, створено низку збірників окремих комісій, зокрема «Лікарський збірник» (11 томів), «Фізичний збірник» (5 томів), «Екологічний збірник» (4 томи). Вийшли також численні збірники, пов'язані з проведеними конференціями й конгресами. У серії «Українознавча бібліотека НТШ» друкуються монографії чільних вчених Товариства, а також праці з гостроактуальних проблем української історії та культури. Неперервний характер має також випуск нових праць у серіях «Визначні діячі НТШ» та «Мемуарна бібліотека НТШ». НТШ в Україні завершило перевидання 11-томної «Енциклопедії Українознавства» під редакцією В. Кубійовича. За дорученням Світової Ради НТШ по лінії її генерального секретаріату НТШ в Україні забезпечує випуск інформаційного щорічника «Хроніка НТШ» та журналу «Вісник НТШ». У видавничому доробку відродженого Товариства за роки незалежності більш як 500 власних видань і ще понад 300 — у співпраці з іншими установами України та діаспори.

Наукове Товариство ім. Шевченка у Канаді

Було засноване 1949 року у Торонто групою українських науковців-емігрантів переважно з Галичини, що прибули до Канади упродовж 1947—49 рр. з таборів українських сирітальців у Німеччині та Австрії, де вони опинилися під кінець Другої світової війни. На перших етапах членство НТШ у Канаді

дало до скарбниці українознавства понад 50 томів «Записок НТШ». Значним є доробок у рамках «Бібліотеки українознавства», здобули велику популярність десятки томів «Українського Архіву» з краєзнавчо-мемуарними матеріалами про західноукраїнські регіони. Самовіддано працювали в системі Товариства Микола Чубатий, Роман Смаль-Стоцький, Матвій Стахів,

Григор Лужницький, Василь Лев, Осип Андрушків, Роман Осінчук, Ярослав Падох, Василь Ленчик, Леонід Рудницький та інші. Важливим новим дослідно-видавничим проектом НТШ А є «Енциклопедія Української Діаспори», який здійснюється під редакцією професора Василя Маркуся. Враховуючи територіальну розпорошеність подвижників праці НТШ на теренах США, утворені Осередки НТШ в Чикаго, Філадельфії, Вашингтоні, Детройті, Клівленді, Пітсбургу. Одним із чільних конференційних проектів НТШ-А є щорічні Шевченкознавчі конференції, яких проведено вже 23! Під сучасну пору НТШ-А (голова Л. Онишкевич) системно здійснює акції, пов'язані з підтримкою в Україні стратегічних видавничих проектів у сфері об'єктивного українознавства.

Наукове товариство ім. Шевченка в Австралії

Науково-культурна громадська організація, діаспорний центр НТШ на Австралійському континенті. Товариство об'єднує учених і приятелів науки австралійських університетів та інших інституцій, які працюють і постійно оприлюднюють результати своїх досліджень відповідно до власних наукових зацікавлень та традицій української національної науки.

НТШ Австралії було створене у 1950р. у Сідней за ініціативою літературознавця, бібліографа, педагога Євгена Пеленського, який і був обраний його головою.

Пізніше осередки НТШ постали в Мельбурні, Аделаїді і Канберрі. Навколо НТШ-А згуртувалося понад 100 науковців, серед них 14 дійсних членів та 2 члени-кореспонденти НТШ-А. З 1955 р. діяльність діаспорних центрів НТШ координувалася Головною Радою НТШ, яка після приєднання до її діяльності головної краєвої структури Товариства в Україні перейменована у Світову Раду Наукових товариств ім. Шевченка. Її Генеральний секретаріат статутно перенесений назавжди в Україну. Вказані центри працюють активно і постійно оприлюднюють результати своєї діяльності. Члени організації здійснюють наукову діяльність відповідно до власних наукових зацікавлень і традицій української національної науки.

НТШ Австралії співпрацює з Асоціацією українців Австралії. Товариство є також співорганізатором конференцій, присвячених українській проблематиці. Серед найбільших заходів, проведених за останнє десятиліття, можна назвати конференції на теми „Україна у контексті Іншого“ та „Право, політика, культура й історія в незалежній Україні“.

НТШ Австралії самостійно та разом з іншими організаціями проводить також загальні форуми громадськості у Сідней та Мельбурні. НТШ в Австралії належить провідна роль у творенні наукового, а разом з іншими науковими й культурно-освітніми організаціями — і громадсько-культурного життя української еміграції в Австралії.

НТШ в Австралії підготувало низку монографічних видань, наукових та науково-популярних розвідок для українських й англійських періодичних видань; низка досліджень вийшла спільно із крайовими НТШ з інших країн. НТШ в Австралії — ініціатор видання матеріалів Ювілейного наукового конгресу з відзначення 100-річчя НТШ.

(Закінчення в наступному номері)